

En conclusió. Descartem com ben impossible tota etim. aràbiga, i com a massa forçades la (C), i encara més (E) i (F); quant a (A) està menys ben fundada que (B) i (D); entre aquestes, totes dues suggestives, ben fundades, i quasi inobjectables per igual (si bé D coixeja bastant per la -r), és difícil decidir-se: cal deixar-les ben obertes les dues per als lingüistes i filòlegs de la posteritat. Jo diria, ara com ara, que (B) (MONTE TUBER 'muntanya voluminosa, bonyeguda') té avantatge com més simple i menys arriscada.

¹ Podríem encara, afegir *Moduex*, poble i mun. prop de la ciutat de Guadalajara (amb -uex morisc)?— ² Inconnex amb *Mondéjar*, mun. prop de Pastrana (Guadalajara) que deu ser simplement el cast. *mudéjar* (veg. *DECH*) amb la nasalitat propagada.

MÒNECS i MONEGALS

Coll de *Mònecs* en el te. d'Ulldemolins (Priorat), al vessant oriental de la serra de la Llena. Hi ha vestigis de vida eremítica (J. Lladonosa, a *Serra d'Or*, abril 1964, pp. 245-6).

Mònic, pda. del te. dels Torms (Garrigues). Capellania de *Mònis*, casa del te. de Petrer (Vinalopó xxxvi, 39.6).

Monegals, vall destinada a conreus i pasturatges, situada darrere el puig de Sant Pere de Mogrony (Gombrèn, Ripollès), (era de l'antiga batllia de Pardinella, del monestir de Sant Joan de les Abadeses) (cf. l'art. *Grats*). Ja consta en un doc. de 1317 un tros de terra a la dreita del «Torrent de *Monagals*» (rev. *Scriptorium*, Ripoll, gener 1927, p. 6).

ETIM. *Mònecs* ve del llatí *MONĀCHOS*, 'monjos'; i *Monegals*, de VALLES MONACHALES 'valls pertanyents als monjos'; (cf. *DECAT* v, 776a40-54) Veg. altres derivats a l'art. *Monges*. J.F.C.

MONEDA

Sengles *Cova de la Moneda*, en el te. de Foradada (Noguera) (*BCEC* XII, 316); i altres noms de coves:

C. de la Monēda, al Fondó de la Neus (Comarca de Novelda) (xxxvi, 84.16); *C. de la Moneda*, a Ibi (Foia de Castalla) (xxxv, 167.22); a Onil (Castalla) (xxxv, 173.15); *Coveta la Moneda*, a Llíber (Valls de Pego) (xxxiv, 81.15).

Bac de la Moneda, a Sant Jaume de Frontanyà (Berguedà) (xxxviii, 137.25); *Barranc de la Moneda*, a Vilallonga de la Safor (Horta de Gandia) (xxxiii, 50.1); *Tossalet de la Moneda*, a l'Atzúbia (Comarca de Dénia) (xxxiii, 115.22).

ETIM. Es tracta d'indrets, sobretot coves, on, segons la tradició, s'hi han trobat monedes amagades (cf. *DECAT*. v, 772a1-32). J.F.C.

Moner, V. *Montnegre* i *Molner* *Monera*, *Vila* ~, V. *Vilamolà*, art. *Vila*-(η) *Moneris*, V. *Mo*-(misc. àr.)

MONESMA

Poble de la baixa Ribagorça, al SO. de Benavarrí, ja quasi a la frontera de la llengua.

Pron. *monézma* a Lluçàs, Castigaleu, i a Monesma mateix (xvii, 153), a Soliveta (xviii, 164.10), a Corçà (xv, 190) etc., *monézma de benabàre* a Casserres (xvi, 198).

MENCIONS ANT. 979: «De *Monte mesma Pilata* usque in *Altaione*» afr.S.de Cornudella de Valira (Abadal, *Pi R.*, § 247, p. 416) sembla referir-se al Tossal de Monesma, que es troba damunt del poble, i és de poca vegetació.¹

Del mateix any, potser referint-se al poblet i no al tossal: *Monesma* (Abadal, *o.c.*, 416). 1077: *Monte Masoa*, com afr. N. del «castell termenat» de Montanyana (*Li. Feud. Ma.* i, 92); com que és una forma isolada, contradita per totes les altres, és versemblant esmenar en *Monte Mesma*, 1081: Ramon Sugner in *Montenesma* (*EEMCA* v, 516, en còpia de 1260); 1083: don Pere Bernat de *Montmesma* (en còpia de 1207), (*BABL* vi, 59,5); 1092: «ecclesia de *Montmesma*» (N.Pach, *Resumen de Hist.de Roda*, p.270); 1098 i 1114: *Montmesma* (bis) (Font Rius, *C.d.P.* § 43); 1180-1190: *Montmesma* (MiretS., *TemplH.*, p.539).

La forma actual, des del S. XIII. 1276: *Monesma* (Soldevila, *Pere el Gran* i, 2^a.p. 77); 1278: *Monesma* (id., *ibid.*, 83); 1279: *Monesma* (4 cops), *Rat.Dec.Hi.* i, 122); 1495: *Monesma* en un fogatge de Benavarrí.

ETIM. Nom de lloc d'aspecte evidentment interessant, sobre el qual vaig estar fent moltes especulacions, assajant vies diverses, que anava rectificant; mostrant-me insatisfet de les pistes romàniques i ibèriques, en *E.T.C.*, 107-111, m'anava inclinant cap a creure'l pre-romà, i —sobretot en la nota posterior (1961), *ZRPb.* LXXVII, reproduïda en *Top. Hesp.* II, 263— pre-romà indoeuropeu. Era en el meu examen dedicat al llibre de Schmoll, que féu tan gran pas endavant, en l'estudi dels elements sorotàptics de la Península (*Die Spr.der vorkelt. Idg. Hispaniens*, 1952).

Heus ací les conclusions a què arribo ara. Una base **MONĪMĪSĀMA*, derivat superlatiu de l'adj. *MONĪMA*. Segurament nom d'una divinitat, amb el sentit originari 'la més gran volenterosa', 'la dea de grandíssima voluntat'. Com adjectiu sovint substantivat, *MÓNIMA* és ben conegut.

Qualsevol lector dels clàssics grecs el coneix, p. ex. *μόνιμος* 'ferm, fix', en el *Convit* de Plató (§ 183e) o en *Phoenissai* d'Eurípides; el femení *Μόνιμη*, era el nom de l'esposa del gran Rei Mitridates. El superla-